

Herman Heijermans

Op Hoop van Zegen

*Spel van de zee
in vier bedrijven*

Voor de eerste maal opgevoerd door de "NEDERLANDSCHE TOONEEL-
VEREENIGING" te Amsterdam op Maandag 24 December 1900.

DRAMATIS PERSONAE.

KNIERTJE, *een vissersweduwe.*
GEERT EN BAREND, *haar zoons.*
JO, *haar nicht*
COBUS, *haar broer.*
DAANTJE, *diakenhuismanntje.*
CLEMENS BOS, *reder.*
MATHILDE, *zijn vrouw.*
CLÉMENTINE, *zijn dochter.*
SIMON, *scheepmakersknecht.*
MARIETJE, *zijn dochter.*
MEES, *Marietjes aanstaande.*
KAPS, *boekhouder.*
SAART, *vissersweduwe.*
TRUUS, *vissersvrouw.*
JELLE, *bedelaar.*
ISTE VELDWACHTER.
2DE VELDWACHTER.

Het Spel geschiedt in een Noordzee-vissersplaats.

EERSTE BEDRIJF.

De armoedige woonkamer van Kniertje. Links, twee bedsteden en deur. Rechts, ladenkast met heiligebeeldjes, pullen en portretjes. Een schouw. Achter, klinkdeur naar het kookhok, glazenkast, kooi met duif, raam met bloempotten. Middag.

EERSTE TONEEL.

Cobus. Clémentine. Daantje.

CLÉMENTINE, *'n schetsboek op de knie*

Nou dan! — Cobùs!

COBUS, *poserend, schrikt wakker, glimlacht*

Hè-hè-hè! Ikke heb niet geslapè... Nee, neè...

CLÉMENTINE

Hoofd meer zò — Nog meer — Wat zanik je nou! Strakjes zat je zo leùk. En — je hand op je kniè...

COBUS

Tja — as je zo lang stil zit — krijg je 't te pakkè...

CLÉMENTINE, *ongeduldig*

Zou je nou asjeblief, às-je-blièf nièt willen pruimen?

COBUS

Ik — ikke pruim niet. Kijk maar.

CLÉMENTINE

Hou dan je mond dicht.

DAANTJE, *binnentredend door kookhok*

Dag saam.

CLÉMENTINE

Dàg. Ga nog maar 'n hoekie om.

EERSTE TONEEL

DAANTJE

Nee, juffrouw — 't wordt tijd. Nou — ik zou 'm nog niet herkenne.

CLÉMENTINE, *glimlachend*

O.

DAANTJE, *z'n bril verzettend*

Ziet-u — as 'k zo vrij mag zijn — z'n kin staat anders — en — en z'n òge bevalle me niet — maar z'n neus die is 'm — en — en — z'n dassie da's m'chtig — daar zou je op zwere.

CLÉMENTINE

Zo.

DAANTJE

... En de bedstee met de gordijne... 't Is me 'n bik. *Neemt 'n pruim.* Kan u mijn niet is gebruike? *'t is me 'n bik: het is me nogal wat moois*

CLÉMENTINE

Misschien. Hand hoger! Je m'nd stil!

COBUS

Da's makkelijk ezeid — as ' gewoon is te pruime en je niet pruime m'g — dan kan je je lippe niet v'sthoe. Wat zeg jij, Daantjè?

DAANTJE

Ik zeg dat 't tijd wordt. We ete om vier en de moeder is l'stig.

CLÉMENTINE

Dat zal met jullie ouwetjes wel n'dig zijn.

DAANTJE, *een stoel bijschuivend*

Pèh! We hebbe nog al wat in te brenge! Niet d'at! 'n Diakenie is me 'n bik. Vrete met snauwe — of je 'n bedelaar ben. Vanmorrege koffie as — as 't onderste uit de regenton — en errete zo hard as je eksterooog.

CLÉMENTINE

In jouw plaats — hou je mond stil! — zou 'k God danken dat me ouwe dag bezorgd is.

COBUS

Tja-tja je mag je niet bezondige...

EERSTE BEDRIJF

DAANTJE

God dånke? Née hoor. Me hele leven gevaren — hoeveel reize wel? — niet te telle — schipbreuk gehad — gebrek gehad — gevaren van me tiende — èn — twéé zoons op zee verloren. Nee hoor. Nee hoor. De moeder is 'n krèng. Je zou d'r op d'r smoel slaan...

CLÉMENTINE

Nou! je bent hier niet in de kroeg.

DAANTJE

Dat ben 'k net niet. Maar 't gaat je tot hièr zitte. Verlejen week mocht 'k niet uit, omdat 'k met je permissie, náást 't bakkie gespoegd had. Zeg u nou zèllef — zou ù met òpzet náást 't bakkie spoege? 'n Diakenie is 'n gevangenis. Hebbe ze je opgeborrege dan zijn ze je kwijt. 'k Wou da'k met fassoen door de haaie gevrete was, toen 'k nog voer...

COBUS, *giechelend*

Hè-hè-hè! De haaie luste jou niet. Je bent te taai, man.

CLÉMENTINE

Hou je lippen stil!

COBUS

Tja, tja.

DAANTJE

De haaie lüste niet... 'n Karkas slikke ze nog. Pèh! De ouwe Willem heb 'k voor me oge in tweeën zien bijte dat 't bloed 'r uit spoot. En die wàs mager.

CLÉMENTINE

Is de ouwe Willem door 'n háai opgegeten?

DAANTJE

Door één? Door zès. Zó as-die overboord sloeg hadde ze 'm te pakke. 't Water zag rood.

CLÉMENTINE, *glimlachend-ongelovig*

is: eens

Hè, wat vreselijk! En toch zou 'k 't wel is willen meemaken — zo iets.

DAANTJE

Pèh! Wille meemake... Wij mòtte...